

Uit de Bussumse Historie

R.K. Schuil-/schuurkerk 'Ma Caumière'

Op de plaats waar nu aan de St. Vitusstraat de katholieke basisschool Sint Vitus staat, was van 1700 tot 1844 de rooms katholieke schuil-/schuurkerk 'Ma Caumière' gevestigd.

De voorgeschiedenis van deze kerk voert terug op de reformatie, en een, op 20 december 1581, door prins Willem van Oranje uitgevaardigd decreet. Met dat decreet werden katholieke godsdienst oefeningen verboden en priesters uit hun ambt gezet. Kerken en kerkelijke instellingen werden gesloten of overgedragen. Uitoefening

van de 'roomse' godsdienst werd onder dreiging van zware straffen verboden. Als gevolg daarvan gingen veel katholieken over naar het protestantisme. De bevolking van (Laag-) Bussum, ongeveer 200 zielen, trok zich van het decreet niet al te veel aan. Vrijwel iedereen is bij de oude vertrouwde godsdienst gebleven. Zo goed en zo kwaad als het ging werden de Bussumse katholieken in het geheim, door een als boerenknecht of koopman vermomde priester, bediend. Gepreikt werd soms in het oude, al lang bestaande, kapelletje. Vaker op

wisselende en verborgen plaatsen. Zo bleef de situatie tot 1656. Vanaf dat jaar stond het Naarder stadsbestuur officieel toe dat de plaatselijke priester (die goede betrekkingen onderhield met het bestuur) éénmaal per veertien dagen in Bussum mocht preken.

De toename van de katholieke bevolking van Bussum in de tweede helft van 17e eeuw leidde tot behoefte aan een eigen kerkruimte. Die ruimte werd gevonden in boerderij 'Ma Caumière' ('Ons met riet gedekte stulpje') van boer Van Eijden, gelegen aan wat nu de Sint Vitusstraat is. In het jaar 1700 werd het achterdeel van de oude boerderij ingericht tot kerkruimte. De benamingen schuilkerk en schuurkerk lopen wat door elkaar. Aanvankelijk zal er sprake zijn geweest van een 'schuilkerk', maar gaandeweg was er niet veel verscholens meer en werd het 'schuurkerk'. Vooralsnog werden de gelovigen bediend door van Naarden afkomstige priesters. Op 20 augustus 1796 werd Bussum als zelfstandige parochie van Naarden afgescheiden, en kreeg toen ook de eerste eigen pastoor Js. Nijhoff. Over de inrichting van de schuurkerk is niet veel bekend. Wel wordt vermeld dat de Fransen, die (begin 19e eeuw) de vesting Naarden bezetten, op een plundertocht door het Gooi ook Bussum aandeden en het kerkje ontdeden van de weinige kerksieraden die de parochie rijk was.

Na 1800 werd 'Ma Caumière' te klein voor de zich gestaag uitdijende parochie, er werden plannen gemaakt voor

*** Pastoor en Kerkmeesteren der Rooms Katholieke Gemeente te BUSSUM als daartoe bij Zijner Majesteits besluit van 19 December 1841, No. 136, gemagtigd, zullen op Zaterdag den 16den September 1843, des namiddags ten 4 ure. ten Huize van Jacob Majoer, in de Herberg de Rooseboom, te Bussum, ten overstaan van den te Naarden residentende Notaris C. P. DE ROEPER, in het openbaar veilen en verkoopen:*
Het voormalige PASTORIJ-HUIS en KERK der gemelde Gemeente, met daaraan en omgelegenen TUIN, te zamen groot aan oppervlakte 19 Roeden, 40 Ellen, Kadastraal bekend onder Sectie A, Nos. 267, 268, 269 en 269a.
Zijnde het gemelde Pastorij-Huis, voorzien van zes ruime en met vele gemakken zeer goed ingerigte Appartementen. eene zeer ruime Keuken, waarbij een nieuw gebouwd Kookhuis en Bergplaats, en de gemelde Tuin voorzien van Vruchtboomen en Heestergewassen, met smaak aangelegd, alles zeer geschikt voor Zomer- en Winter-Verblijf.
Het voormelde Perceel zal 5 dagen vóór en op den verkoopdag van des voormiddags 10 tot 12 uren te zien zijn, en de verkoopvoorwaarden ter verkoopplaatse, en ten Kantore van den Notaris C. P. de Roeper, te Naarden, gedurende dien tijd ter inzage liggen.

Advertentie in Opregte Haarlemsche Courant 1841.

ARCHIEF K.B.

Boerderij/schuilkerk/schuurkerk 'Ma Caumière'.

STREKARCHIEF NAARDEN

een grotere kerk. Op 11 juli 1844 werd aan de Brinklaan de met overheidssteun (!) gebouwde Waterstaatskerk in gebruik genomen. Al in een vroegtijdig stadium had het Rooms-Katholieke parochiebestuur, o.a. met advertenties in de Opregte Haarlemsche Courant (augustus en september 1841), de schuurkerk in de verkoop gedaan. Op 16 december 1843 werd 'Ma Caumière' verkocht aan de Protestantse gemeente voor de somma van 2.750 gulden. Zij namen het gebouw in gebruik als pastorie. In 1884 betrokken de Protestantse elders een pastorie, waarna 'Ma Caumière' nog een aantal jaren particulier werd bewoond. In 1907

werd de voormalige schuurkerk afgebroken, om plaats te maken voor de katholieke jongensscholen St. Vitus en St. Willibordus. En dat schoolgebouw heeft intussen weer plaats gemaakt voor de huidige Sint Vitus basisschool.

TEKST: BEN KONING

Historische Kring
Bussum

Huizerweg 54 - 1402 AD Bussum
Telefoon 035 691 29 68
www.historischekringbussum.nl
hist.kring.bussum@planet.nl